

Ettevõtte tootmisüksuse ning selle tegevuste kirjelduse koostamise juhend

Käesolev juhend on abiks mahepõllumajandusega alustavale ja sellega tegelevale ettevõtjale. Esmakordse tunnustamise taotlemisel tuleb tootmisüksuse ning selle tegevuste täielik kirjeldus lisada esitatava taotluse juurde. Edaspidi tuleb ettevõtjal kirjeldust vajadusel ajakohastada (nt kui muutuvad tegevused või ehitatakse uusi hooneid/rajatisi, võetakse kasutusele uusi seadmeid). Kirjeldus tuleb allkirjastada. Kõikidel mahetootjatel tuleb esitada koostatud ja ajakohastatud kirjeldus iga-aastase kontrolli käigus.

Nõue: igal ettevõtjal peab olema ettevõttes koostatud ja ajakohastatud **tootmisüksuse ning selle tegevuste täielik kirjeldus**, milles kirjeldatakse ettevõttes mahepõllumajanduslikuks tootmiseks kasutatavad varad ja kooskõlas mahemääruse nõuetega tehtavad tegevused, arvestades ettevõtte tootmisvaldkonda(sid) ja ettevõtte tootmise eripära ning ainulaadsust.

Nõude alus: [PM määrus nr 26](#) „Mahepõllumajanduse valdkonnas tegutsemiseks tunnustamise taotlemine ja taotluse menetlemise kord“ § 3; [EL määruse nr 2018/848](#) artikli 39 lõike 1 punkti d alapunkt i; [EL määruse nr 2021/2119](#) artikli 3 punktid b ja c.

Nõude eesmärk: on ettevõtjal enne mahepõllumajandusliku tegevusega alustamist läbi mõelda ning välja selgitada, kas ettevõtte tootmisüksuses tehtavad tegevused vastavad mahepõllumajanduslikule tootmisele kehtestatud nõuetele ning millisele tegevusele tuleb rohkem tähelepanu pöörata, et tarbijale oleks tagatud nõuetele vastav mahepõllumajanduslik toodang. Kirjeldus on vajalik ka Põllumajandus- ja Toiduametile kontrollide planeerimiseks, nende ette valmistamiseks ja tõhusamaks läbi viimiseks.

1. Mõisted määruse nr 2018/848 artiklist 3:

- „**tootmisüksus**“ – kõik ettevõtte varad, näiteks esmase tootmise ruumid või alad, põllud, karjamaad, vabaõhualad, loomapidamishooned või nende osad, mesitarud, kalatiigid, vetikate või vesiviljelusloomade hoidlad, kasvatamisüksused, rannikul või merepõhjas asuvad tootmisalad, ning ruumid või alad põllukultuuride, taimekasvatussaaduste, vetikatoodete, loomsete saaduste, tooraine ja mis tahes muu asjakohase sisendi ladustamiseks, mida majandatakse vastavalt selle tüübile:
 - „**mahepõllumajanduslik tootmisüksus**“ – tootmisüksus, mille majandamisel järgitakse mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavaid nõudeid, välja arvatud määruse artiklis 10 osutatud üleminekuajal;
 - „**üleminekuaja tootmisüksus**“ – tootmisüksus, mille majandamisel järgitakse määruse artiklis 10 osutatud üleminekuajal mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavaid nõudeid; see võib koosneda põldudest või muudest varadest, mille puhul hakatakse määruse artiklis 10 osutatud üleminekuajaga kohaldama erineval ajal;
 - „**mittemahepõllumajanduslik tootmisüksus**“ – tootmisüksus, mille majandamisel ei järgita mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavaid nõudeid;

2. Tootmisüksuse ja selle tegevuste täielik kirjeldus

Põllumajandus- ja Toiduamet on koostanud soovitusliku vormi „Ettevõtte tootmisüksuse ning selle tegevuste kirjeldus“, mida saab nõutud andmete esitamiseks kasutada. Soovi korral võib ettevõtja esitada andmed ka muul kujul. Oluline on, et vajalikud andmed oleks allkirjastatud dokumendina olemas.

2.1 Tootmisüksuse kirjelduses tuleb loetleda tootmiseks kasutatavad varad, näiteks hooned, alad, ruumid, seadmed ja vahendid.

Kui ettevõtte on jaotatud eri tootmisüksusteks (loomade puhul kasvatatakse mahedalt ja mittermahedalt eri liiki loomi; taimede puhul kasvatatakse mahedalt ja mittermahedalt erinevaid sorte, mida on võimalik kergesti eristada; vetikate ja vesiviljelusloomade puhul võib kasutada samu liike, kui tootmisalad või -üksused on selgelt ja tõhusalt eraldatud), tuleb eraldi koostada ka mittermahepõllumajandusliku tootmisüksuse kirjeldus. Kirjeldustes peab olema selge, milliseid ettevõtte varasid kasutatakse mahepõllumajandusliku, üleminekuaja või mittermahepõllumajandusliku tootmisüksuse majandamiseks. Kui kasutatakse samu varasid, tuleb tagada mahepõllumajanduslike nõuete täitmine, sh saastumise vältimine mahepõllumajanduses lubamatute ainete ja toodetega.

2.2 Tootmisüksuse tegevuste täieliku kirjelduse osas tuleb kirjeldada tootmisüksuses planeeritavad ja tehtavad tegevused vastavalt valdkonnale (taimekasvatus, sh taimse paljundusmaterjali tootmine ja korje mitteharitavalt alalt; loomakasvatus, sh mesindus; vetikate ja vesiviljelusloomade tootmine).

Näiteks:

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS (Nimeta üldised tegevused ja eesmärgid, kui tegevuste täielik kirjeldus on eraldi ennetus- ja ettevaatusmeetmete plaanis)
Taimakasvatus, sh korje: kasvatan tera- ja kaunvilju müügiks ja oma loomadele söödaks. Lühiajalistel ja püsirohumaadel toodan sööta oma loomadele ja võimalusel ka müügiks. Väetamiseks kasutan oma loomade sõnnikut ja haljasväetiskultuure.
Loomakasvatus, sh mesindus: kasvatan piimaveiseid, piima turustan; kasvatan puhtatõulisi lambaid, turustan lihloomadena ja aretuseks. Loomasöödana kasutan oma ettevõtte rohusööta ja teravilja. Juurde ostan maheloomadele sobivaid mineraalsöötaid.

Soovituslik vorm vabatahtlikuks kasutamiseks:

Ettevõtte
tootmisüksuse ja te

3. Ennetus- ja ettevaatusmeetmete plaan

Ettevõtte tootmisüksuse tegevuste täielikule kirjeldamisele järgmine samm on mõelda igale tegevusele vastavad ennetus- ja ettevaatusmeetmed. Ettevõtte tootmisüksuse ja selle tegevuste täielik kirjeldus moodustab koos ettevõttes võetavate ennetus- ja ettevaatusmeetmete plaaniga ühtse terviku. Iga tegevusega peab olema tagatud mahepõllumajandusliku tootmise üldiste eesmärkide ja kehtestatud tootmisnõuete täitmine, mille tulemusena jõuab omakorda tarbijani kvaliteetne ja usaldusväärne mahetoodang.

Nii kirjelduse kui plaani jaoks on koostatud eraldi soovituslikud näidismvormid, kuid ettevõtja võib koostada ka vaid ühe dokumendi, mis sisaldab nõutud andmeid. Kohustuslike andmete [näidismvormid](#) leiab ameti veebilehelt.